

Ewaluacja budżetów partycypacyjnych

Rafał Rudnicki

Warszawa, 19 lutego 2015 r.

Projekt realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego w ramach EOG

Plan pracy

1. Wstęp
2. Przygotowanie do ewaluacji
 - Po co robić ewaluację?
 - Kto może przeprowadzić ewaluację?
 - Kiedy zacząć ewaluację?
3. Przeprowadzenie ewaluacji
 - Krok 1. Zrozumienie programu i jego celów
 - Krok 2. Postawienie pytań badawczych
 - Krok 3. Stworzenie wskaźników
 - Krok 4. Przeprowadzenie badań
4. Konsumpcja wyników
 - Co zrobić z wynikami badań?

PRZYGOTOWANIE DO EWALUACJI

Po co robić ewaluację?

...aby zobaczyć czy osiągnęliśmy cele

- Żeby pokazać efekt/wartość swojej pracy
- Żeby mieć pewność, że nasza praca ma sens
- Żeby przekonać innych, że BP ma sens

...aby poprawić proces na przyszłość

- Żeby wiedzieć jak prowadzić BP
- Żeby dowiedzieć się, co warto w nim poprawić
- Żeby projekt był lepszy, bardziej skuteczny, efektywny
- Żeby się uczyć i rozwijać
- Żeby wszyscy uczestnicy byli z niego zadowoleni

Kto może przeprowadzić ewaluację?

1. Zewnętrzni eksperci
2. Osoby koordynujące projekt
3. Miejscy aktywiści
4. Zespół ewaluacyjny

Kto może przeprowadzić ewaluację?

	Zewnętrzny ewaluator	Organizator procesu	Uczestnik procesu
Dystans do procesu	Duży	Mały	Mały
Doświadczenie w realizacji badań	Duża	Mała	Mała
Znajomość lokalnego kontekstu procesu	Mała	Duża	Duża

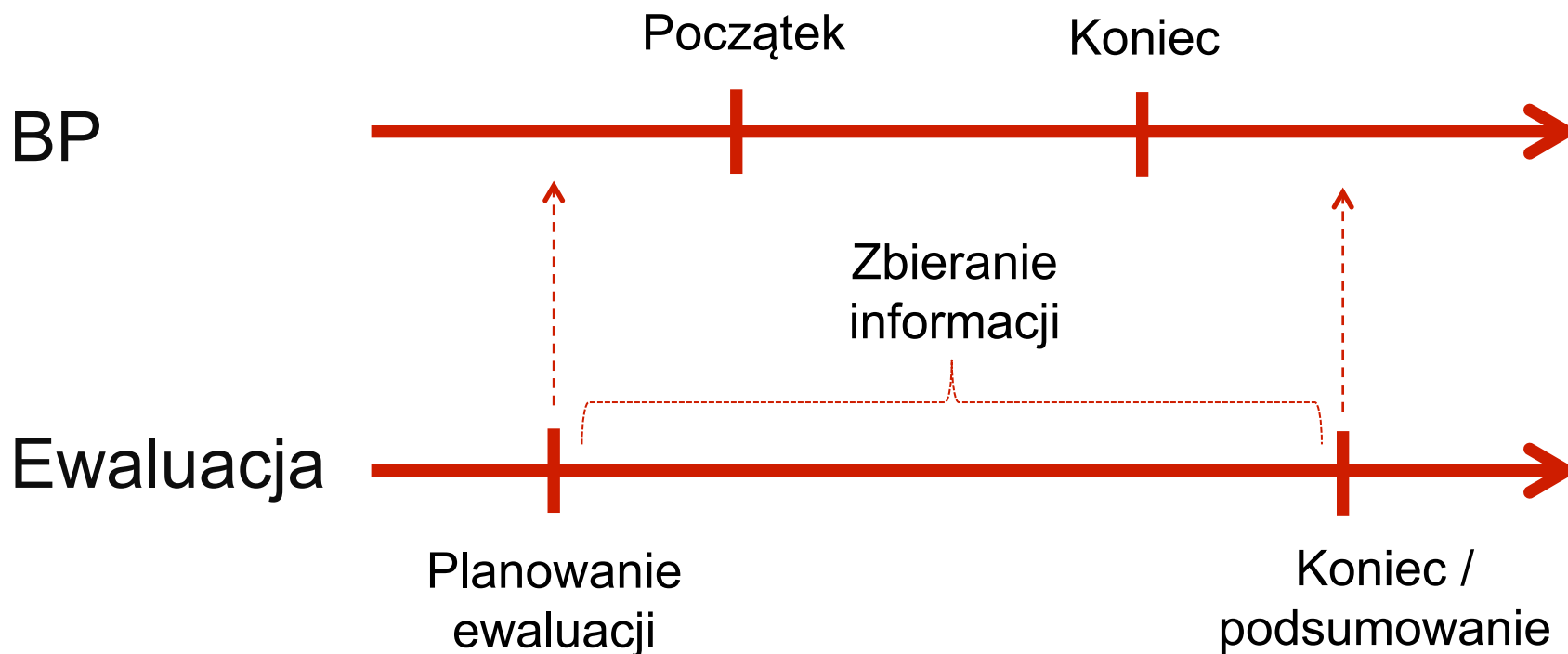
ZESPÓŁ EWALUACYJNY

- W skład 12-osobowego Zespołu weszli:
 - ✓ Miejscy aktywiści
 - ✓ Przedstawiciele Urzędu Miasta
 - ✓ Przedstawiciele Rad Dzielnic i Miasta
 - ✓ Przedstawiciele mieszkańców Krakowa
 - ✓ Ewaluatorzy z Fundacji PBIS „Stocznia”

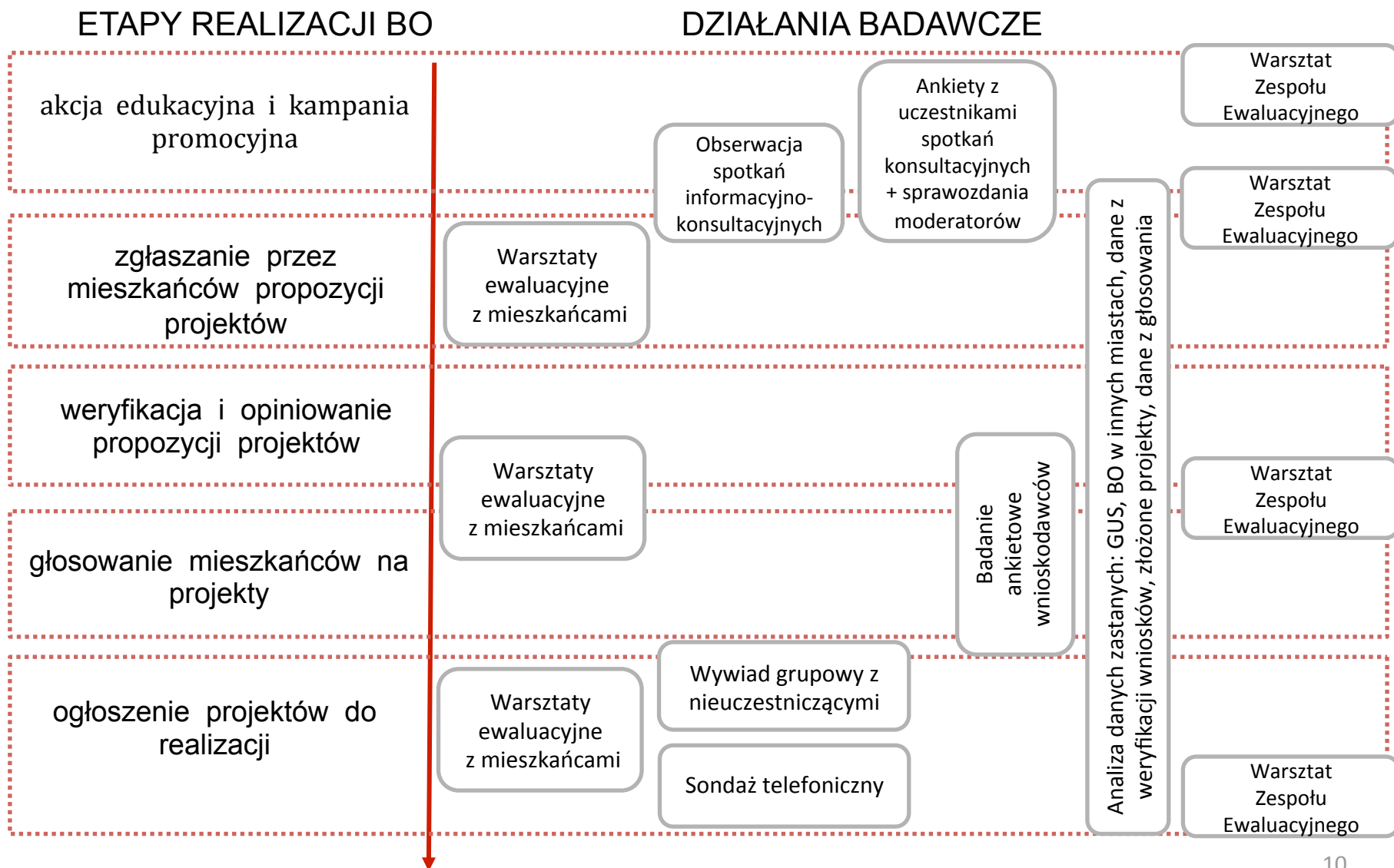
ZADANIA ZESPOŁU EWALUACYJNEGO

- Zadania Zespołu Ewaluacyjnego:
 - ✓ Uzgodnienie oraz wybór kryteriów i pytań ewaluacyjnych.
 - ✓ Obserwacja, zbieranie informacji i bieżąca autoewaluacja realizowanych działań.
 - ✓ Nadzór nad realizowanymi badaniami ewaluacyjnymi
 - ✓ Interpretacja wyników badań.
 - ✓ Praca nad rekomendacjami na przyszłość.

Kiedy rozpocząć ewaluację?

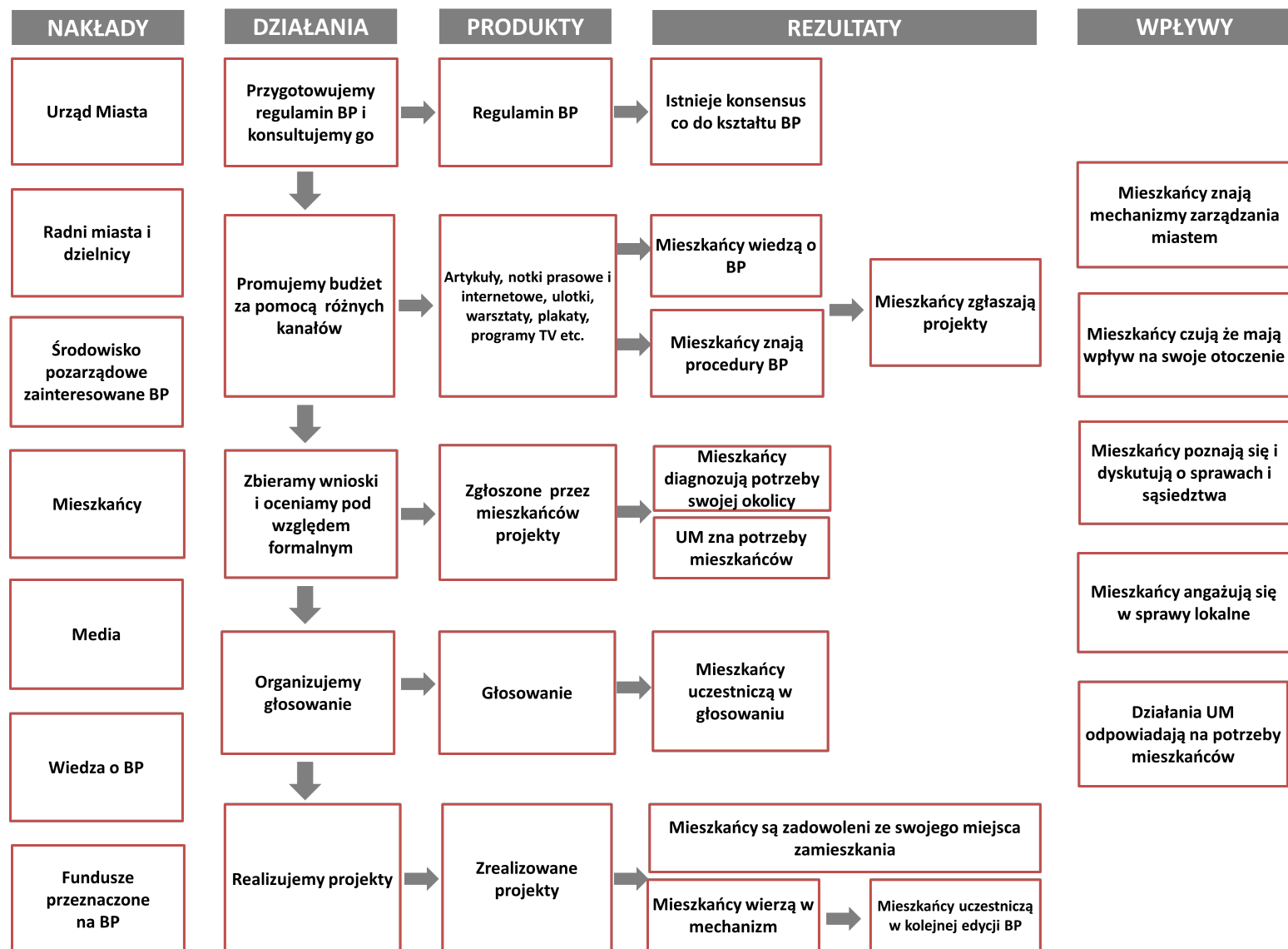

Kiedy rozpocząć ewaluację?

PRZYGOTOWANIE DO EWALUACJI

Zrozumienie programu i jego celów

Postawienie pytań badawczych

Przykładowe pytania badawcze:

- Jakie było zainteresowanie mieszkańców zgłaszaniem projektów do Budżetu Partycypacyjnego?
- Kto zgłaszał projekty? Czy grupa ta jest reprezentatywna? Kto w niej nie uczestniczył?
- W jaki sposób powstawały projekty?
- Jakie były przyczyny nie złożenia projektów?
- Jakiego typu projekty zostały zgłoszone?
- Jak procedurę składania projektów oceniają wnioskodawcy?

Stworzenie wskaźników

- Określamy wskaźniki oraz kryteria oceny
- Dobrze jest znaleźć zewnętrzne punkty odniesienia, które ułatwią nam ocenę naszego procesu i jego skuteczności
- Przykład:
 1. Standardy procesów budżetów partycypacyjnych w Polsce (ocena organizacji procesu)
 2. Podobne procesy realizowane w innych miejscach (ocena rezultatów)

Ocena przebiegu procesu

Standardy minimalne BP

BO w Krakowie

Wykorzystano różnorodne kanały komunikacyjne i formy materiałów informacyjnych

Tak. W promocji wykorzystano reklamę zewnętrzną (plakaty, ulotki, billboardy, citylighty), prasę, Internet, ulotki.

Do animowania dyskusji włączone zostały organizacje pozarządowe i rady pomocnicze gminy

Tak. Spotkania prowadzili moderatorzy wywodzący się z NGO oraz radni dzielnic.

Weryfikacja projektów ma wyłącznie charakter technicznie-prawny

Nie. W praktyce w weryfikacji stosowano również ocenę wartości projektu przez urzędnika

Ocena skutków realizacji

Miasto	Liczba złożonych wniosków	Liczba złożonych wniosków na 10 tysięcy uprawnionych mieszkańców
Łódź	871	12
Kraków	657	10
Wrocław	481	10
Gdańsk	180	5
Poznań	127	3

Przykładowe wskaźniki

Mieszkańcy znają procedury BP (wiedzą jak głosować, składać wnioski)

- % mieszkańców deklarujących w badaniu ankietowym, dobrą znajomość procedur BP
- % głosów nieważnych w głosowaniu
- % projektów odrzuconych w trakcie weryfikacji ze względów formalnych

Mieszkańcy angażują się w sprawy lokalne

- Frekwencja wyborcza
- Liczba organizacji pozarządowych
- Liczba mieszkańców uczestniczących w konsultacjach społecznych
- Liczba obywatelskich projektów uchwały zgłoszonych do rady miasta

Jak przeprowadzić badanie ewaluacyjne?

Metody

- **Ilościowe** → odpowiadają na pytania o powszechność zjawisk: jak często? Ile? Np. sondaż telefoniczny z mieszkańcami, samowypełnialna ankieta dla uczestników spotkania na którym dyskutowane są projekty, ankieta internetowa rozsyłana wnioskodawcom.
- **Jakościowe** → pozwalają na zrozumienie przyczyn zjawiska: dlaczego? Warsztaty/wywiady indywidualne z różnymi grupami uczestniczącymi w projekcie (mieszkańcami, urzędnikami z miejskich jednostek, radnymi itp.) Obserwacje. Dużo nieoczywistych czasem zabawowych metod badania opinii. Zaletą jest też niski koszt realizacji.
- **Analiza danych zastanych**

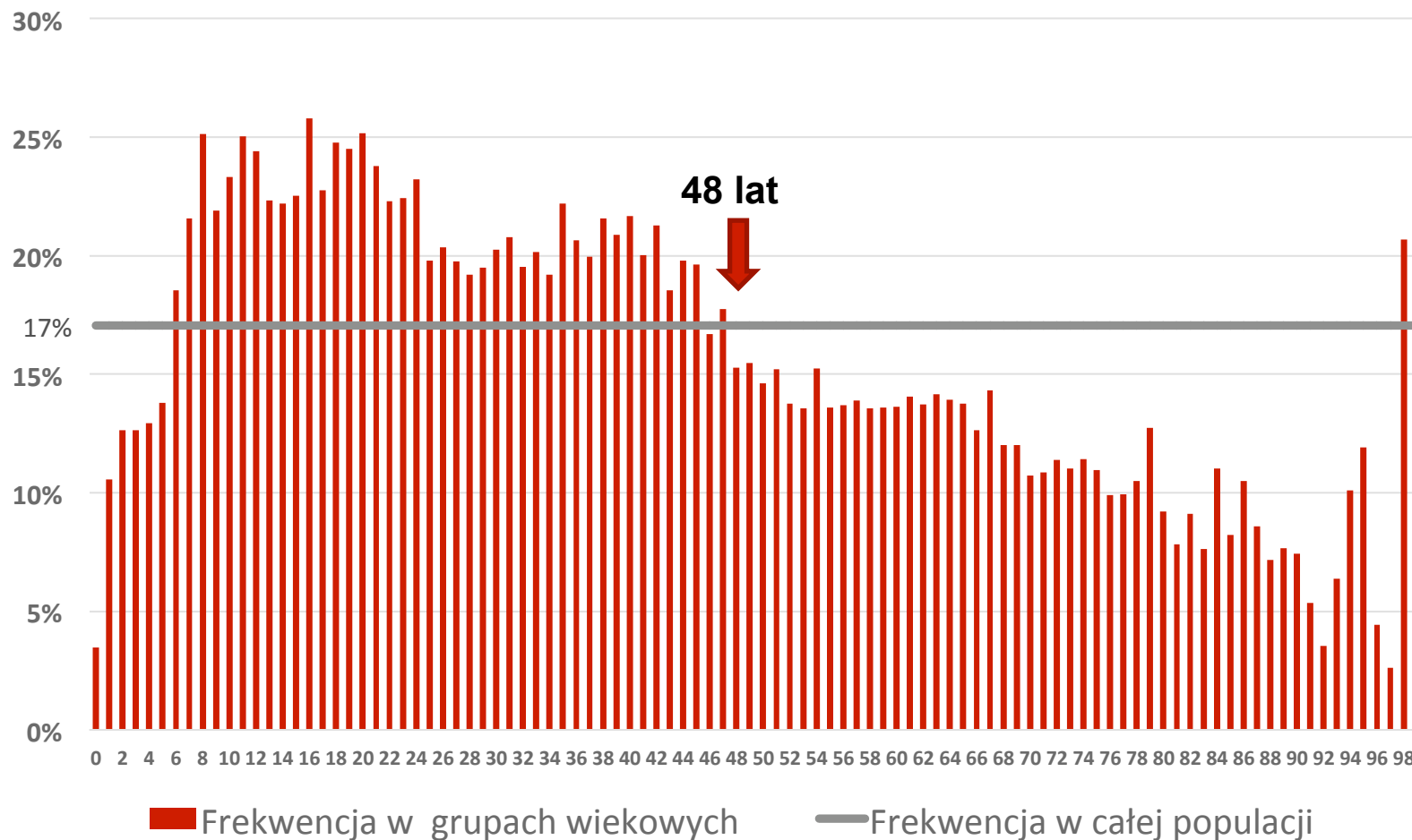
METODOLOGIA BADANIA

Przykład zestaw metod badawczych:

- Obserwacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych.
- Otwarte warsztaty ewaluacyjne z mieszkańcami.
- Analiza danych zastanych
- Badanie ankietowe wnioskodawców
- Wywiad grupowy z mieszkańcami nie uczestniczącymi w procesie BO
- Sondaż telefoniczny z mieszkańcami

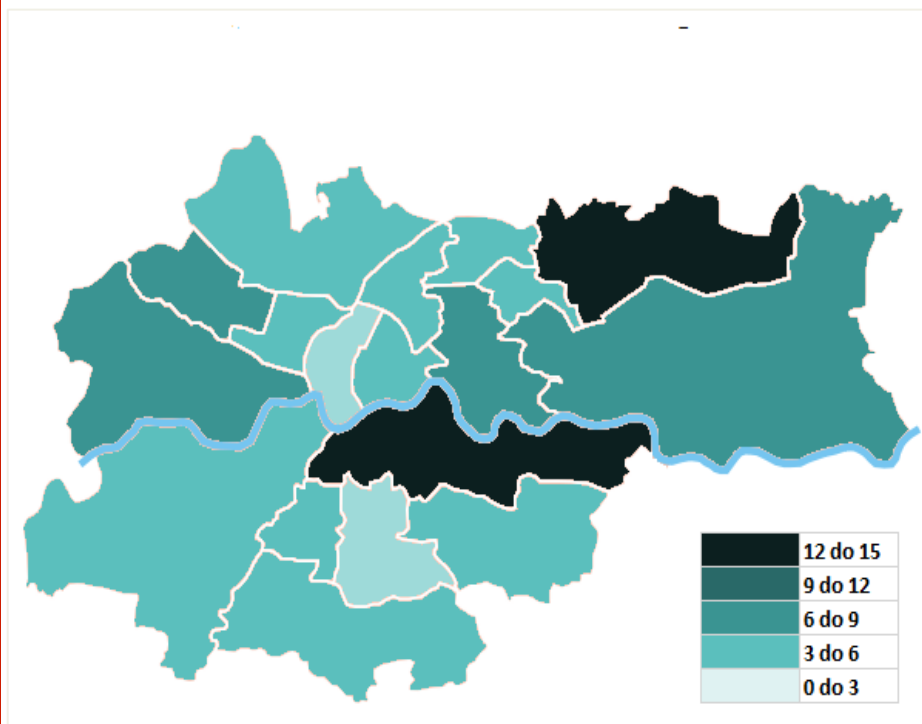
Analiza danych zastanych

Frekwencja w BO ze względu na wiek

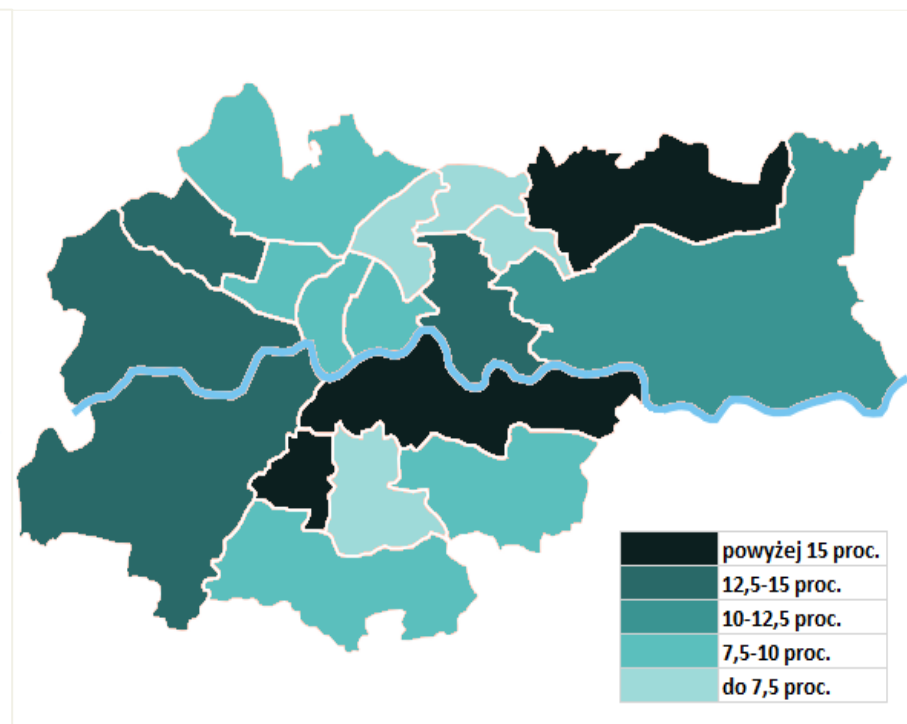

Analiza danych zastanych

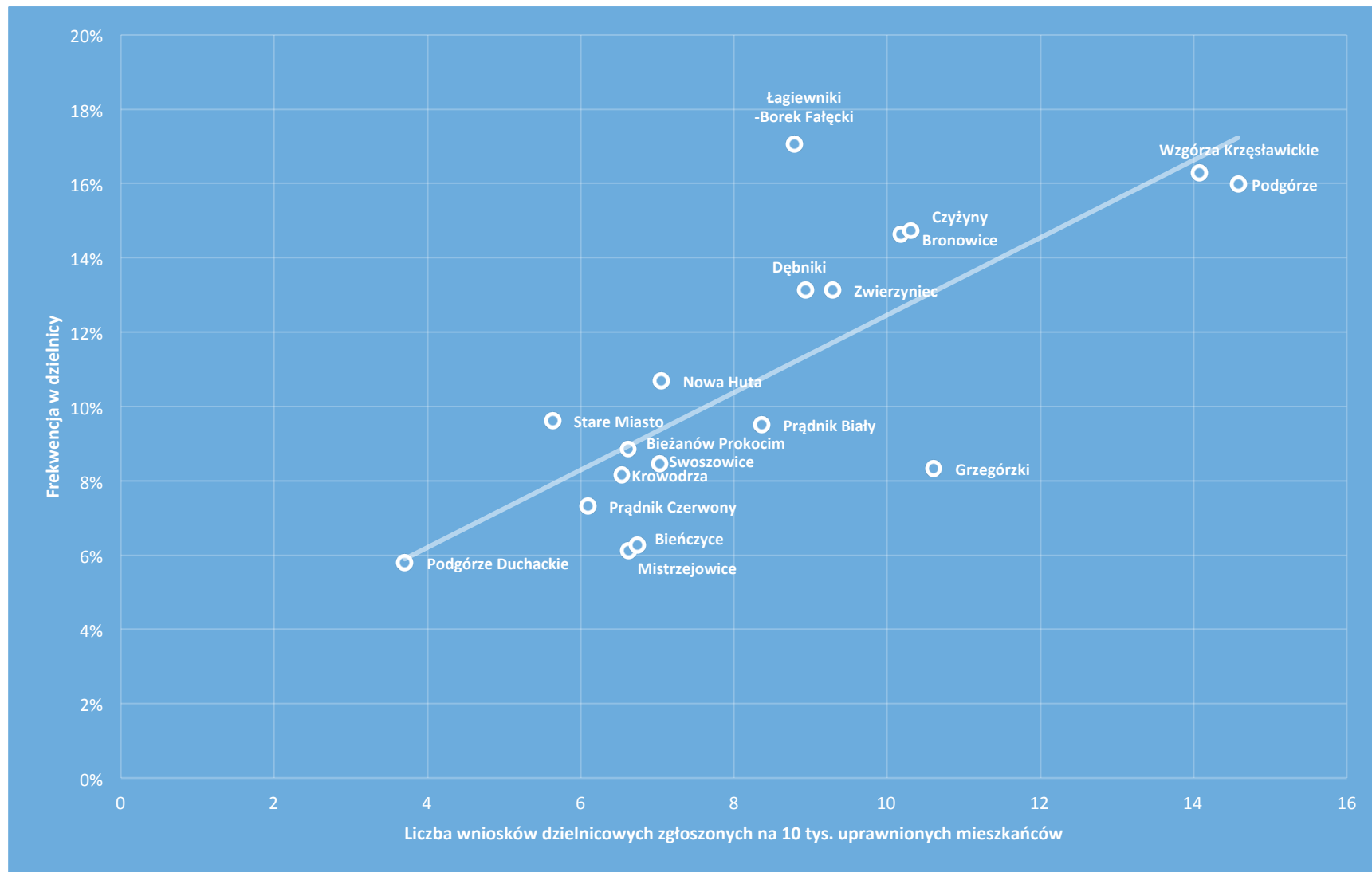
Aktywność w składaniu wniosków

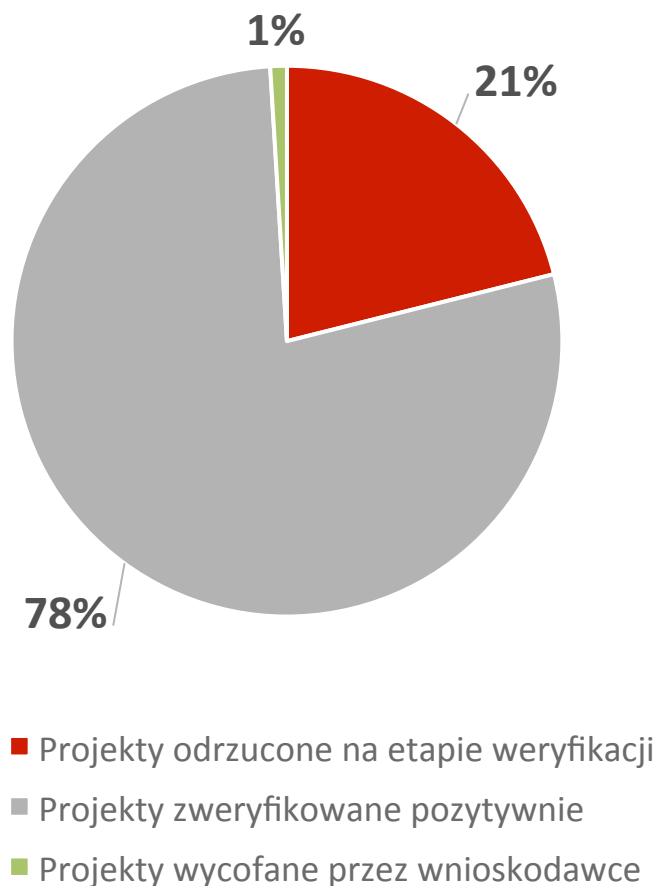
Frekwencja

Analiza danych zastanych

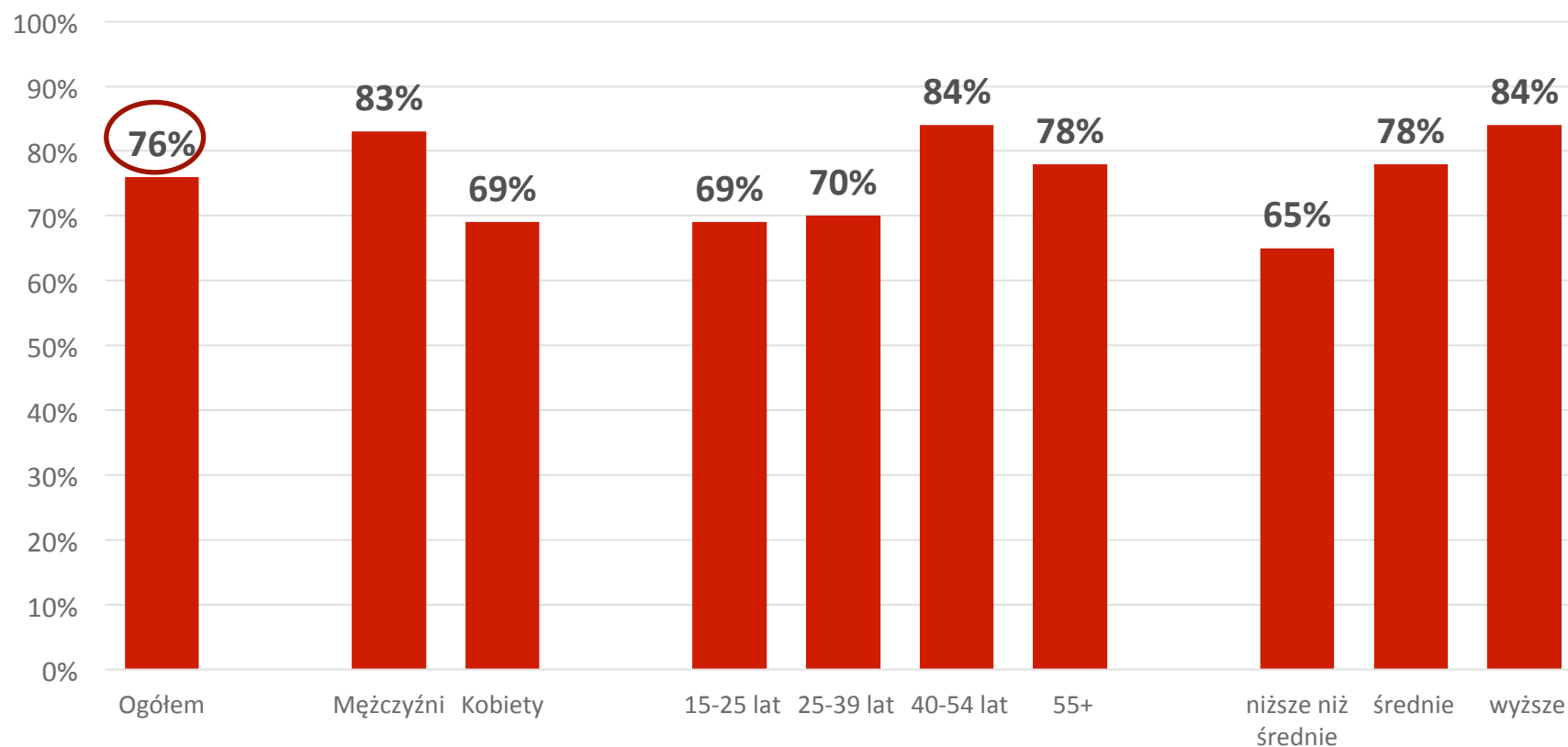

Analiza danych zastanych

Weryfikacja źródeł

Odsetek osób, które słyszały o BO w Gdyni

Wszystkie osoby biorące udział w badaniu sondażowym (n=300)

Źródło: sondaż przeprowadzony na reprezentatywnej próbie mieszkańców Gdyni

Jakie metody można wykorzystać?

Co mieszkańcom sprawiło trudność w trakcie tworzenia propozycji zadań (projektów)?

- Wywiady z wnioskodawcami
- Wywiady z osobami oceniającymi wnioski
- Analiza uzasadnień odrzucenia wniosków na etapie weryfikacji

W jakim stopniu mieszkańcy dzięki BP spotykają się i rozmawiają o lokalnych potrzebach?

- Analiza frekwencji na spotkaniach w dzielnicach
- Analiza sprawozdań moderatorów spotkań
- Obserwacja przebiegu spotkań w dzielnicach
- Monitoring prasy/Internetu pod kątem spotkań/dyskusji organizowanych przez organizacje społeczne
- Ankieta z mieszkańcami

KONSUMPCJA WYNIKÓW

Co zrobić z wynikami badania?

- Jak wprowadzać zmiany? Zmiana kursu – żaglówka czy tankowiec?
- Kto jest „właścicielem” wniosków z badania? Materiał zewnętrzny czy wewnętrzny organizatora procesu?

Przykładowe wnioski i rekomendacje

Duży udział projektów zweryfikowanych negatywnie wśród wszystkich zgłoszonych projektów	✓ Większe wsparcie merytoryczne wnioskodawców przez UMK na wcześniejszych etapach procesu
Brak możliwości odwołania się od decyzji podjętych przez podmioty weryfikujące projekty	✓ Wprowadzenie do przyjętego modelu BO mechanizmu odwołania od decyzji o odrzuceniu wniosku na etapie weryfikacji
Nieskuteczny kontakt urzędników z osobami, które zgłosiły wnioski w celu ich modyfikacji	✓ Wprowadzenie możliwość składania wniosku przez grupę osób lub wpisania w formularz drugiej osoby do kontaktu po stronie wnioskodawcy ✓ Wydłużenie czasu na wprowadzenie zmian przez wnioskodawcę
Arbitralność weryfikacji dokonywanej przez miejskiej instytucje	✓ Ścisłe przestrzeganie przez podmioty weryfikujące projekty określonych w regulaminie kryteriów oceny.
Brak przejrzystości procedury weryfikacji	✓ Upublicznienie informacji, jaki podmiot zweryfikował projekt
Brak wiedzy o kryteriach weryfikacji dla część wnioskodawców	✓ Umieszczenie na stronie internetowej kryteriów wraz z ich opisem

PYTANIA I WĄTPLIWOŚCI

Film...

<https://www.youtube.com/watch?v=R7cbicqQSZo>

Dziękuję za uwagę!

pracownia badań
i innowacji
społecznych

Rafał Rudnicki

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

rrudnicki@stocznia.org.pl